

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

ärinimi: Klick Eesti AS

registrikood: 11199045

tänav: Mustamäe tee 44

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 10621

telefon: +372 6668100

faks: +372 6668114

e-posti aadress: info@klick.ee, kaire.koik@klick.ee

veebilehe aadress: www.klick.ee

SISUKORD

Tegevusaruanne.....	4
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	8
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE	8
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE.....	9
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE.....	10
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE.....	11
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	12
Lisa 1 Aruandev üksus	12
Lisa 2 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused.....	12
Lisa 3 Olulisemad arvestuspõhimõtted	13
Lisa 4 Raamatupidamisarvestust puudutavad olulised otsused ja hinnangud	20
Lisa 5 Riskijuhtimine ja peamiste riskide kirjeldus.....	21
Lisa 6 Raha ja pangakontod	24
Lisa 7 Nõuded ja ettemaksed.....	24
Lisa 8 Varud	25
Lisa 9 Materiaalne põhivara	26
Lisa 10 Immateriaalne põhivara	27
Lisa 11 Võlakohustused	28
Lisa 12 Võlad ja ettemaksed.....	29
Lisa 13 Maksud	29
Lisa 14 Aktsiakapital.....	29
Lisa 15 Tütarettevõtja osakud	30
Lisa 16 Müügitulu	30
Lisa 17 Kaubad, toore, materjal ja teenused.....	31
Lisa 18 Mitmesugused tegevuskulud	31
Lisa 19 Rendid.....	32
Lisa 20 Tööjõukulud	32
Lisa 21 Seotud osapooled.....	33
Lisa 22 Tingimuslikud kohustused ja dividendid.....	33
Lisa 23 Käibekapitali juhtimine	34
Lisa 24 Konsolideerimata finantsseisundi aruanne	35
Lisa 25 Konsolideerimata koondkasumiaruanne.....	36
Lisa 26 Konsolideerimata rahavoogude aruanne.....	37

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Lisa 27 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne.....	38
Kasumi (kahjumi) jaotamise ettepanek	39
MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE KLASSIFIKAATORITELE (EMTAK)	40

Tegevusaruanne

Sissejuhatus

Klick Eesti AS on üks suurimaid erinevaid digitooteid pakkuv jaekaubandusettevõtte. 2023. aastal, lisandus ettevõttele kaks täiendavat ärisuunda. Müük ettevõtetele ja arvutite tootmine. Ettevõttel on 21 kauplust üle Eesti, 2 ärimüügiesindust (Tallinn ja Tartu) ja 2 e-kauplust (erakliendile suunatud e-kauplus www.klick.ee ja ärikliendile suunatud e-kauplus b2b.klick.ee). Ettevõtte teenindas 2023. aastal üle 2 miljoni kliendi (2022.aastal 2 miljonit). Ettevõtte eesmärk on olla igale oma kliendile lähedal ja pakkuda talle parimat teenindust ja toodet. Meie valikus on erinevad digitooted- eelkõige väga lai valik sülearvuteid, mänguritele mõeldud lauaarvuteid ja komponente, telefone ja väga palju erinevaid lisasid, tõukerattaid, kellasid ja väikeseid ning suuri kodumasinaid. Esindatud on kõik tuntud brändid nagu näiteks Apple, HP, Lenova, Samsung, Xiaomi, JVC, Inokim, Realme jne. Jätkuvalt soovime oma klientidele pakkuda kvaliteetset ja kõrgetasemelist klienditeenindust nii füüsilises poes kui e-poes, olles samaaegselt hinnatud tööandjaks oma töötajatele. Oleme kliendile alati lähedal – nii füüsilise katvuse poolest kui online teenindusega. Soovime olla klientidele esimeseks valikuks digitoodete ostmisel.

2023. aasta ülevaade

Ettevõtte 2023. aastat iseloomustab eelkõige väga tugev inflatsioon ja sellest tingitud muutused- tugev palgasurve ja kulude kasv. 2023. aasta teisest poolest hakkas Eestis majanduslangus, mis mõjutas ostujõudu ja tarbimiskindlust. Juhtkonna hinnangul 2024.aasta alguseks ei ole majanduslangus veel peatunud ja tarbijate ebakindlus on järjest süvenenud. Leibkondade reaalsissetulekud vähenesid seoses eelkõige toiduainete hindade tõusu tõttu ning kodulaenude tõttu. Märksõnaks oli palgasurve- kuidas hoida ja motiveerida olemasolevat töötajat.

31.12.2023 oli kontserni struktuur järgmine:

SIA Ordi on avaldatud eraldiseisva aruandena. SIA Ordi ei ole konsolideeritud emaettevõtte aruannetesse, sest mõju emaettevõtte aruannetele on ebaoluline.

Äritegevuse põhilisteks riskideks peame majanduskeskkonna muutuseid, konkurentsi, ettevõtte tegevustest tulenevaid riske ja IT riske. Riskideks peab ettevõtte riske, millel on lühi- või/pikaajaline

mõju ettevõtte finantstulemustele, mainele, ärimudelile ja strateegiale. Riskide hindamisel on oluline, et need avastatakse võimalikult varakult ning nendele reageeritakse vastavalt kokkulepitud reeglitele.

Peamine risk 2024.aastaks on tarbija ebakindlusest tulenev käibe langus ning uued maksud, mis võivad mõjutada tarbijat ja ka ettevõtet tervikuna. Positiivse poole pealt saab välja tuua EURIBORi languse, mis analüütikute sõnul jõuab 2024.aasta lõpuks 3% peale. Konkurentsi peamiseks riskideks on muutused turul, uute konkurentide turule tulemine, turueelistuste muutus. IT riskideks on eelkõige küberturvalisus ja isikuandmete kaitse.

2023. majanduskeskkond ja jaekaubanduse areng on seotud väga tihedalt üldise majanduskasvu ja keskkonnaga. Aastalguse kiire inflatsioon ja järsult kasvanud baasintressid mõjutavad juhtkonna hinnangul tarbija käitumist. Viimased 2 aastat on näidanud, et tarbija on väga tundlik majanduskeskkonnast tulenevatest teguritest. Ostuotsust kui on võimalik lükatakse edasi.

Statistikaameti andmetele jaekaubandusettevõtete müügitulu 2023.aastal vähenes võrreldes 2022.aastaga püsivhindades 8%. Müügitulu vähenes nii toidukaupade kui ka tööstuskaupade kauplustes ja ka mootorikütuse jaemüügiga tegelevates ettevõtetes.

Tarbijahinnaindeks kasvas 2023. aastal võrreldes 2022. aasta keskmisega 9,2%. Peamised mõjutajad olid toidu ja mittealkohoolsete jookidega seotud hinnatõusud. Tarbija kindlustunne oli 2023. aasta teiselt poolelt erakordselt madal. 2023.aastal läks ettevõtte *live* uuendatud majandustarkvaraga ja aastalõpus lanseeris ärikliendile mõeldud e-poe. Detsembris 2023 avas ettevõtte uue ärikliendile mõeldud salongi Tammsaare ärimajas.

2024.aasta prognoos

2024. aasta majanduselu iseloomustab kindlasti teatud „ärevus“ ja „teadmatus“, mis väljendub tarbijate ebakindluses. Konjunkturiinstituudi igakuiste ettevõtete küsitluste põhjal tarbijate kindlustunne ei ole taastunud ja on endiselt väga nõrk. Eesti Pank ennustab, et majandus pöördub kasvule 2024. aasta teises pooles, kui peaksid paranema nii välisnõudlus kui ka majapidamiste tarbimisvõimalused. Ennustatakse, et eratarbimine kasvab ja suurt töötust ei tule.

Kuna reaалpalga kahanemine on vaikselt pidurdumas ja nätiab kasvamise märke julgeb ettevõtte prognoosida 2024. aastaks tagasihoidliku käibe kasvu. Käibe kasvu on võimalik suurendada eelkõige läbi hea ja kiire e-poe (osta kohe, saa kaup kätte kohe; telli e-poest, saa kaup kätte kauplusest) ning läbi täiendavate uute ärisuundade. Ettevõtte prognoosib samuti kasvu turul üldiselt, kuid osades kategooriates langus jätkub. Ettevõtte suurimaks prioriteediks on hea veebikeskkonna loomise ja arendamise jätkamine nii era- kui ärikliendile. Hea veebikeskkond peab olema mugav, lihtne ja kliendi jaoks tootekirjeldused võimalikult täpsed. Ärikliendile peab hea veebikeskkond pakkuma tuge alates ostust kuni toote lõpprealiseerimiseni (tagasiost, garantiiprobleemid jne). Kliendile peab jääma võimalus kaup kiirelt kätte saada ja probleemide/mitte sobivuse korral väga lihtsalt ja mugavalt

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

tagastamine. Jätkuvalt on ettevõtte prioriteediks arendada veebikeskkonda veel rohkem kliendisõbralikumaks ja füüsiliste poodide teeninduse kvaliteedi tõstmine.

Ettevõtte äritegevuses esineb teatud hooajalisi kõikumisi. Jaekaubanduses on iseloomulik esimese poolaasta madalam müügitulu (umbes 40% tulust) ja tugevam on teine poolaasta ja just eelkõige viimane kvartal (umbes 41% rohkem tulu kui esimene kvartal).

Finantsnäitajad

	2023	2022
Müügitulu (tuh eur)	48 183	41 737
Käibe kasv/langus	15,4%	27,9%
Brutokasum (tuh eur)	7 473	6 217
EBITDA (tuh eur)	1 940	1 994
Brutorentaablus %	15,5%	14,9%
Omakapitali osakaal	27,7%	30,7%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	0,92	0,99
Võlakordaja	0,7	0,7

Oluline on märkida, et 2022.aasta näitajad põhinevad konsolideeritud andmetel. Kuid Ordi OÜ andmed on liidetud alates ostuhetkest ehk alates 2022. oktoober.

Finantsnäitajate arvutamisel kasutatud valemid:

- Brutokasum = müügitulu – müüdnud kaupade kulu
- EBITDA = kasum enne finantstulusid ja – kulusid ning amortisatsiooni
- Brutorentaablus (%) = (müügitulu – müüdnud kaupade kulu) / müügitulu
- Omakapital osakaal = omakapital/bilansimaht *100%
- Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara / lühiajalised kohustused
- Võlakordaja = kohustused kokku / bilansimaht

Tulud, kulud ja kasum

2023. aasta oli ettevõttele positiivne käibe poolest kuid kasumimarginaal langes, tulenevalt sisseostude hindade ja kulude kasvust. Ettevõtte avas uue ärikliendile suunatud kaupluse. Ühtegi kauplust ei suletud. Kõik ettevõtte kauplused on kasumlikud.

2023. aastal moodustas Klick Eesti konsolideeritud müügitulu 48,1 (2022: 41,7) miljonit eurot. Klick Eesti AS konsolideeritud puhaskasumiks kujunes 0,4 (2022: 0,7) miljonit eurot. Klick Eesti varade konsolideeritud kogumaht seisuga 31.12.2023 oli 18 (31.12.2022: 16,1) miljonit eurot.

Investeeringud

Aruandeperioodil investeeris ettevõtte põhivarasse 613 (2022: 529) tuhat eurot. Peamised investeeringud tehti immateriaalsesse põhivarasse ja kaupluste parendamisse.

Investeeringud jagunesid järgmiselt:

Rendipindade parendus: 34 tuhat eurot

IT seadmed: 24 tuhat eurot

Kaupluste sisustuse renoveerimine: 127 tuhat eurot

Ettemaksed põhivarasse: 15 tuhat eurot

Immateriaalne põhivara: 414 tuhat eurot

Personal

Ettevõttes töötas 2023. majandusaasta lõpus 150 (2022: 145) töötajat (taandatud täistööajaga töötajad kokku) ja tööjõukulud 2023. aastal olid 4,3 (2022: 3,5) miljonit eurot.

Klick Eesti AS juhatuse töötasud moodustasid majandusaastal 279 (2022: 255) tuhat eurot, juhatuse tagasi kutsumisel lahkumishüvitisi määratud ei ole. Ettevõtte nõukogu liikmetele tasusid ei makstud.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

(eurodes)

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Varad			
Käibevara			
Raha ja pangakontod	6	926 764	796 497
Lühiajalised finantsinvesteeringud		107 719	100 032
Nõuded ja ettemaksud	7	847 416	977 185
Varud	8	7 555 727	6 739 834
Käibevara kokku		9 437 626	8 613 548
Põhivara			
Finantsinvesteeringud		36 181	35 598
Muud pikaajalised nõuded		114 645	120 973
Materiaalne põhivara	9	2 643 324	1 843 339
Immateriaalne põhivara	10	5 778 626	5 536 806
Põhivara kokku		8 572 776	7 536 715
Varad kokku		18 010 403	16 150 263
Kohustused ja omakapital			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	11	2 833 432	2 481 660
Võlad ja ettemaksed	12	7 415 716	6 220 348
Lühiajalised eraldised	14	25 000	25 000
Lühiajalised kohustused kokku		10 274 148	8 727 008
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised laenukohustused	11	2 742 750	2 465 295
Pikaajalised kohustused kokku		2 742 750	2 465 295
Kohustused kokku		13 016 898	11 192 303
Omakapital			
Aktsiakapital	14	66 303	66 303
Ülekurss	14	2 371 386	2 371 386
Reservid		6 630	6 630
Jaotamata kasum (kahjum)		2 163 640	1 796 997
Aruandeaasta kasum (kahjum)		385 546	716 643
Omakapital kokku		4 993 505	4 957 960
Kohustused ja omakapital kokku		18 010 403	16 150 263

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

(eurodes)			
	Lisa	2023	2022
Müügitulu	15	48 183 201	41 737 047
Muud äritulud		667 707	790 279
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus		-15 372	-15 528
Kaubad, toore, materjal ja teenused	16	-40 710 622	-35 519 816
Mitmesugused tegevuskulud	17	-1 788 697	-1 440 416
Tööjõukulud	19	-4 370 004	-3 531 616
Põhivara kulum ja väärtuse langus	9,10	-1 230 863	-1 041 676
Muud ärikulud		-26 349	-25 943
Ärikasum		709 002	952 331
Finantstulud ja -kulud			
Intressitulud		999	922
Intressikulud		-258 757	-188 645
Kasum enne tulumaksustamist		451 244	764 608
Tulumaks		-65 698	-47 965
Aruandeaasta kasum		385 546	716 643

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

(eurodes)

	Lisa	2023	2022
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum		709 002	952 331
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	9,10	1 230 861	1 041 676
Kasum põhivara müügist	9,10	9 647	-21 897
Muud korrigeerimised		0	0
Kokku korrigeerimised		1 240 508	1 019 778
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	5,7	-224 663	-105 668
Varude muutus	8	-815 892	1 059 517
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	5,12	1 328 338	-505 546
Makstud intressid		-229 959	-156 412
Rahavood äritegevusest kokku		2 007 335	2 264 000
Rahavood investeerimisest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	9,10	-634 309	-2 627 868
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	9,10	12 164	26 743
Saadud intressid		3 705	89
Rahavood investeerimisest kokku		-618 439	-2 601 036
Rahavood finantsinvesteerimisest			
Saadud laenud		1 849 633	4 557 839
Saadud laenude tagasimaksed		-1 754 120	-3 006 090
Rendikohustuste põhiosa tagasimaksed		-906 354	-818 824
Makstud intressid rendikohustustelt		-32 089	-32 270
Makstud dividendid		-350 000	-250 000
Dividendide tulumaks		-65 698	-47 965
Rahavood finantsinvesteerimisest		-1 258 628	402 690
Rahavood kokku		130 267	65 654
Raha ja pangakontod perioodi algul		796 497	730 842
Raha ja pangakontod perioodi lõpul		926 764	796 497
Raha ja pangakontode muutus		130 267	65 655

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

(eurodes)

	Aktsiakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Ülekurss	Jaotamata kasum (kahjum)	Kokku
31.12.2020	66 303	6 630	2 371 386	1 392 828	3 837 147
Aruandeaasta puhaskasum (kahjum)	0	0	0	1 054 169	1 054 169
Makstud dividendid	0	0	0	-400 000	-400 000
31.12.2021	66 303	6 630	2 371 386	2 046 997	4 491 316
Aruandeaasta puhaskasum (kahjum)	0	0	0	716 643	716 643
Makstud dividendid	0	0	0	-250 000	-250 000
31.12.2022	66 303	6 630	2 371 386	2 513 640	4 957 959
Aruandeaasta puhaskasum (kahjum)	0	0	0	385 546	385 546
Makstud dividendid	0	0	0	-350 000	-350 000
31.12.2023	66 303	6 630	2 371 386	2 549 186	4 993 505

Lisainformatsioon aktsiakapitali kohta on esitatud Lisas 14.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Aruandev üksus

Klick Eesti AS („Ettevõte“) on Eesti Vabariigis aadressil Mustamäe tee 44, Tallinn, registreeritud äriühing (äriregistri number: 11199045). Kontserni põhitegevusalaks on digitoodete jaemüük.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kajastab Emaettevõtja ja tema tütarettevõtjate (edaspidi koos "KLICK" või "Kontsern") konsolideeritud varasid, kohustusi, omakapitali, majandustegevuse tulemit ning rahavoogusid.

Lisa 2 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused

Vastavuse kinnitus

Klick Eesti AS 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Juhatus allkirjastas 31.12.2023 lõppenud konsolideeritud majandusaasta raamatupidamise aastaaruande 03.07.2024. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolekul.

Hindamisalused

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist. Arvestuspõhimõtteid on kohaldatud järjepidevalt kõikidele aruandes märgitud perioodidele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti. Ettevõtte aruanded on koostatud lähtudes tegevuse jätkuvuse printsiibist.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Ettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks on euro (EUR). Kõik aruandes esitatud summad on ümardatud lähima täiseuroni, kui ei ole öeldud teisiti.

Lisa 3 Olulisemad arvestuspõhimõtted

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud aruannetes kajastatakse Emaettevõtja ja tema tütarettevõtjate finantsnäitajad niimoodi kokkuliidetuna, nagu oleks tegemist ühe ettevõttega.

Tütarettevõtjaks loetakse kõiki ettevõtteid, mida kontrollitakse Emaettevõtja poolt. Kontrolli olemasolu eeldatakse, kui Emaettevõtja omanduses on otse või tütarettevõtjate kaudu rohkem kui 50% tütarettevõtja hääleõigusest või Emaettevõtja on võimeline muul moel kontrollima tütarettevõtjate tegevus- ja finantspoliitikat.

Konsolideeritud aruannetes liidetakse rida-realt ema- ja tütarettevõtjate finantsnäitajad elimineerides täielikult Klicki omavahelised nõuded, kohustused ja tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Emaettevõtja bilansis kajastatud investeeringud tütarettevõtjatesse elimineeritakse Emaettevõtja osaluste vastu tütarettevõtjate omakapitalis. Tütarettevõtjates, kus Emaettevõtja osalus on väiksem kui 100%, eraldatakse vähemusomanikele kuuluv osa tütarettevõtjate netovarast ja aruandeperioodi kasumist/kahjumist.

Konsolideeritud aruannete koostamisel lähtutakse Klicki poolt rakendatavatest arvestuspõhimõtetest ning vajadusel tehakse tütarettevõtjate aruannetes vajalikud korrektuurid, et viia need kooskõlla Klicki arvestuspõhimõtetega.

Tütarettevõtjad konsolideeritakse alates nende omandamise kuupäevast kuni loovutamiseni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes.

SIA Ordi ei ole konsolideeritud emaettevõtte aruannetesse, sest mõju emaettevõtte aruannetele on ebaoluline.

Tehingud vähemososalusega

Vähemososalust kajastatakse konsolideeritud bilansis omakapitali koosseisus eraldi Emaettevõtja omanikele kuuluvast omakapitalist ning konsolideeritud kasumiaruandes eraldi kirjel. Vähemosomanikele kuuluv osa konsolideeritava tütarettevõtja kahjumist jagatakse vähemososalusele ka siis, kui selle tulemusena muutub vähemososaluse saldo bilansis negatiivseks.

Tehinguid, mille käigus Emaettevõtja suurendab või vähendab oma osalust tema poolt juba kontrollitavas tütarettevõtjas, kajastatakse kui omanike vahelisi tehinguid, mis ei tekita firmaväärtust ega kasumit või kahjumit. Vähemososalusega tehingute puhul kajastatakse vahe tehingu maksumuse ja vähemososaluse muutuse vahel otse omakapitalis.

Konsolideeritud aastaaruande lisades esitatud emaettevõtja konsolideerimata aruanded

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldatakse Emaettevõtja eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtja põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, välja arvatud investeeringud tütarettevõtjatesse, mis konsolideerimata aruandes on kajastatud soetusmaksumuses.

Soetusmaksumuse meetodil kajastatakse investeering algselt tema soetusmaksumuses ehk omandamisel makstava tasu õiglasest väärtuses. Hiljem korrigeeritakse soetusmaksumust vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Välisvaluuta arvestus

Välisvaluutas kajastatud tehingud arvestatakse ümber esitusvaluutasse, mille aluseks on võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2023 on ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluuta tehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, raha teel (kassast inkasseeritud, kuid arveldusarvele jõudmata sularaha), nõudmiseni hoiuseid ning lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite.

Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Finantsvarad

Ettevõtte finantsvarad kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal Ettevõtte võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle.

Väärtuse languse kahjumi kajastamise mudelit rakendatakse korrigeeritud soetusmaksumuses finantsvarade suhtes. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad koosnevad nõuetest ostjate vastu, sularahast ja raha ekvivalentidest.

Oodatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid. Krediidikahjum on vahe lepingu alusel Ettevõtte saadaolevate rahavoogude ja Ettevõtte poolt oodatud rahavoogude vahel, mida on diskonteeritud esialgse efektiivse intressimääraga.

Nõuete väärtuse langus põhineb eeldataval krediidikahjumil, mille põhimõte on näidata finantsvara krediitkvaliteedi halvenemise või paranemise üldist arengusuunda. Korrigeeritud soetusmaksumuses klassifitseeritavate finantsvarade väärtuse langus kajastatakse allahindluse reservina. Eeldatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid, mis võtavad aruandekuupäeval arvesse informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste, mõistlike ja põhjendatud tuleviku sündmuste ja majandustingimuste prognooside kohta.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ja vastutaval hoiul olevate varude kuludes kajastamisel ja bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil kaubad, toore, materjal ja teenused kuluna.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta juhul, kui on tõenäoline, et nende kasutamisega seoses saadakse tulevikus majanduslikku kasu. Materiaalsed põhivarad kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses (alates 320 eurost), millest on maha arvestatud akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Materiaalsed põhivarad võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Kui materiaalne põhivara koosneb erineva kasuliku elueaga komponentidest, siis võetakse olulised komponendid eraldi põhivaraobjektina arvele.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad kulutused kajastatakse põhivarana juhul, kui on tõenäoline, et ettevõtja saab tulevikus varaobjektiga seotud majanduslikku kasu ning kui varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Asendatud osade kajastamine finantsseisundi aruandes lõpetatakse. Muud hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse lahutades müügist saadud summadest jääkväärtuse, on kajastatud kasumiaruandes muudes ärituludes ja –kuludes.

Amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Kasulike tööigade vahemikud põhivaragruppidele on järgnevad:

Materiaalne põhivara	Kasulik eluiga
Ehitised	10 - 30 aastat
Rendivarad (IFRS 16)	1-5 aastat
Masina ja seadmed	2 - 3 aastat
Muu materiaalne põhivara	2 - 5 aastat

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle igal bilansipäeval. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevates perioodides.

Immateriaalne põhivara

Ettevõttel on järgmised immateriaalsed põhivarad: arvutitarkvara, litsentsid ning firmaväärtus. Ostetud immateriaalne põhivara võetakse arvele ja kajastatakse bilansis lähtudes samadest põhimõtetest, mida rakendatakse materiaalsele põhivarale. Immateriaalset põhivara (välja arvatud firmaväärtus) amortiseeritakse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Kasulike tööigade vahemikud gruppidele on järgnevad:

Immateriaalne põhivara	Kasulik eluiga
Firmaväärtus	Ei amortiseerita
Arvutitarkvara	3 - 5 aastat
Muu	4 - 20 aastat

Äriühendused ja firmaväärtus

Ettevõtte kasutab äriühenduste kajastamisel ostumeetodit. Omandatud osaluse soetusmaksumuseks loetakse omandamisel makstava tasu õiglast väärtust ning omandamisega otseselt seotud väljaminekuid. Omandatud netovara õiglase väärtuse moodustavad omandatud ettevõtte varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste õiglased väärtused, millest on maha arvatud vähemusosalusele kuuluv osa netovara õiglasest väärtusest.

Firmaväärtus kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Firmaväärtus hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele, kui see on väiksem bilansilisest jääkmaksumusest. Igal bilansipäeval viiakse läbi vara kaetava väärtuse test sarnaselt materiaalse põhivaraga. Kui selgub, et firmaväärtuse kaetav väärtus on madalam tema bilansilisest väärtusest, hinnatakse investeering alla tema kaetavale väärtusele.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Äriühendust ettevõtete vahel, mis on ühise kontrolli all ei käsitleta kui sõltumatute osapoolte vahelist äriühendust. Sellest tulenevalt ei teki ühise kontrolli all olevatest äriühendustest positiivset ega negatiivset firmaväärtust. Ühise kontrolli all olevate ettevõtjate vahelise äriühenduse korral kajastatakse soetatud netovara omandava ettevõtja finantsseisundi aruandes, kasutades nende raamatupidamisväärtusi. Soetamisel tasutud summa, mis ületab või on alla netovara raamatupidamisväärtuse, kajastatakse otse omakapitali koosseisus vastavalt selle vähendamise või suurendamisena.

Varade väärtuse langus

Igal bilansipäeval hindab Ettevõtte juhtkond, kas on märke, mis võiksid viidata vara väärtuse langusele. Juhul kui on kahtlusi, mis viitavad varaobjekti väärtuse langemisele alla tema bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Vara kaetav väärtus on võrdne kõrgemaga kahest näitajast: kas vara õiglasest väärtusest (miinus müügikulutused) või diskonteeritud rahavoogude põhjal leitavast kasutusväärtusest. Kui testimise tulemusena selgub, et vara kaetav väärtus on madalam tema bilansilisest väärtusest, hinnatakse varaobjekt alla tema kaetavale väärtusele.

Juhul kui vara väärtuse testi ei ole võimalik teostada üksiku varaobjekti suhtes, leitakse kaetav väärtus väikseima varade grupi (raha genereeriva üksuse) kohta, kuhu see vara kuulub.

Vara allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Kui varem alla hinnatud varade kaetava väärtuse testi tulemusena selgub, et kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, siis tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse vara bilansilist maksumust. Ülempiiriks on vara bilansiline jääkmaksumus, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

Rendilepingud

Rendilepingud – arvestuspõhimõtted alates 1.jaanuarist 2019

Ettevõtte kui rentnik

Lepingu sõlmimisel hindab ettevõtte kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet. Leping on rendileping või sisaldab rendisuhet juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Ettevõtte arvestab rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust kasutab, ja rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust ei kasuta. Rentnik hindab piisavat kindlust selles, kas ta kasutab pikendamise õigust või jätab kasutamata lõpetamise õiguse, uuesti juhul, kui ilmneb mõni oluline sündmus või oluline asjaolude muutus, mis on rentniku kontrolli all ja mõjutab seda, kas rentnik on piisavalt kindel, et ta kasutab mõnda algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võtmata jäänud võimalust või jätab kasutamata mõne võimaluse, mis on algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võetud. Ettevõtte muudab rendiperioodi rendi katkestamatu perioodi muutumise korral.

Rendikohustust mõõdetakse algselt rendisuhte alguskuupäevaks maksmata rendimaksete nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäärana rendi sisemist intressimäära või kui seda määra ei ole võimalik kindlaks teha, siis kontserni alternatiivset laenuintressimäära. Üldjuhul kasutab kontsern diskontomäärana alternatiivset laenuintressimäära.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustusega otseselt seotud tehingukulutusi. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Finantskohustused kajastatakse finantsseisundiaruandes lühiajalisena kui nende tasumise tähtaeg on kuni 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva. Kui tasumise tähtaeg on hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse finantskohustusi pikaajalisena.

Finantskohustused eemaldatakse bilansist siis, kui need on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvarasid ja –kohustusi tasaarveldatakse ja kajastatakse finantsseisundiaruandes neto summas vaid juhul, kui Ettevõttel on õigus finantsvarasid ja –kohustusi tasaarveldada ning nende tasumine toimub neto summas.

Ettevõttel on järgmised finantskohustused: laenud, panga deposiidid, võlad tarnijatele ning muud lühiajalised võlakohustused.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldisena kajastatakse finantsseisundiaruandes tõenäolisi kohustusi, kui ettevõttel lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustuse summat saab usaldusväärselt mõõta.

Eraldiste kajastamisel bilansis lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolele.

Eraldised kajastatakse diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdsväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline. Eraldisega seotud kulu kajastatakse perioodi kasumiaruandes. Tuleviku ärikahjumeid ei kajastata eraldistena.

Olulised lubadused ja muud kohustused, mis tulevikus võivad teatud tingimustel muutuda kohustuseks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Tingimuslike kohustuste üle peetakse arvestust finantsseisundi aruande väliselt.

Aktsiakapital

Lihtaktsiad liigitatakse omakapitaliks. Uute aktsiate või optsioonide emiteerimisega otseselt kaasnevad kulud kajastatakse omakapitalis maha arvamisenä laekumistest.

Tulude arvestus

Müügitulu on tulu, mis tekib Ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida Ettevõttel on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Ettevõtte kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Tulu kaupade müügist – jaemüük

Tulu kaupade müügist kajastatakse hetkel, mil müügitehing viiakse jaekaupluses kliendiga lõpule. Klient tasub ostu eest üldjuhul sularahas, kaardimaksega või pangalaenukandega. Kaupade tagastamise tõenäosuse hindamine põhineb eelneval kogemusel. Tulusid kajastatakse müügitehingu perioodil tulude vähendamise kaudu, kajastades lepingujärgseid kohustusi (tagasimaksekohustus) ja õigust tagastatud kaubale. Selle eelduse ja tagastatud kauba hinnangulist summast hinnatakse igal aruandekuupäeval. Kuna tagastatud kauba arv on aastate jooksul olnud väga väike, on väga ebatõenäoline, et kajastatud kumulatiivset tulu peaks müügitehingu perioodil vähendada.

Finantstulud ja –kulud

Ettevõtte finantstulud koosnevad pangakonto intressituludest, mida kajastatakse sisemise intressimäära meetodil. Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Kui intressi laekumine ei ole kindel, kajastatakse intressitulu kassapõhiselt.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Ettevõtte finantskulud koosnevad laenukohustuste intressikuludest. Laenukohustuse kulud, mis pole otseselt seotud varade soetusega, kajastatakse tekkeperioodil kuludena.

Ettevõtte tulumaks

Vastavalt kohaldatavatele Eesti Vabariigi seadustele ei maksa Eesti ettevõtted kasumilt tulumaksu. Kasumilt makstava tulumaksu asemel maksavad Eesti ettevõtted tulumaksu jaotamata kasumist väljamakstavatelt dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt. Kehtiv maksumäär on 20% (20/80 väljamakstud netosummast). Alates 2019. aastast rakendub regulaarselt makstavatele dividendile madalam maksumäär 14% (14/86 väljamakstud netosummast). Madalamat maksumäära saab igal kalendriaastal rakendada dividendide ja muude kasumieraldiste väljamaksetele ulatuses, mis ei ületa viimase kolme kalendriaasta keskmist väljamaksutud maksustatud dividendide ja muude kasumieraldiste summat ning maksustatud omakapitali väljamakseid.

Tulevase dividendi tulumaksu suhtes ei moodustata eraldist enne dividendide väljakuulutamist, kuid info selle kohta avalikustatakse lisades.

Kehtivad standardimuudatused

Muutused olulistes arvestuspõhimõtetes

Käesoleva aruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on samad, mida kasutatud ettevõtte 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta aruandes välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevalt.

Seni veel jõustumata standardid, tõlgendused ja avaldatud standardite muudatused

Järgmised uued ja muudetud standardid kohalduvad pärast 1. jaanuari 2024 algavatele aruandeperioodidele ja lubatud on varasem rakendamine. Ettevõtte ei ole ühtki neist uutest ja muudetud standarditest ennetähtaegselt kasutusele võtnud ja tema hinnangul ei avalda need jõustudes ettevõtte konsolideeritud raamatupidamise aruandele olulist mõju.

- „Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks“ (IAS 1 muudatused);
- „Eritingimustega pikaajalised kohustised“ (IAS 1 muudatused);
- „Tarnijate rahastamise kokkulepped“ (IAS 7 ja IFRS 7 muudatused);
- „Rendikohustis müügi-tagasirenditehingutes“ (IFRS 16 muudatused);
- „Vahetatavuse puudumine“ (IAS 21 muudatused)

Kehtima hakkavad standardimuudatused

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid ettevõttele kohustulilikuks alates 01.01.2023

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRSi rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused

(rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele)

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Standardi IAS 1 muudatuste eesmärk on aidata ettevõtetel avalikustada arvestuspõhimõtete kohta kasulikumat teavet,

- nõudes ettevõtetelt vaid oluliste arvestuspõhimõtete avalikustamist;
- selgitades, et ebaoluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted on samuti ebaolulised ega vaja seetõttu avalikustamist, ja
- selgitades, et ka mitte kõik oluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted ei ole ettevõtte raamatupidamise aruande seisukohalt olulised.

Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu muutis ka IFRSi rakendusjuhendit nr 2, lisades juhise ja kaks lisanäidet olulisuse mõiste rakendamise kohta arvestuspõhimõtete avalikustamisel.

Muudatused on kooskõlas mõiste „olulisus“ täpsustatud määratlusega:

„Teave arvestuspõhimõtete kohta on oluline, kui seda koos ettevõtte raamatupidamise aruandes sisalduva muu teabega käsitledes võib mõistlikult eeldada, et see mõjutab otsuseid, mida üldotstarbelise raamatupidamise aruande põhikasutajad selle raamatupidamise aruande alusel teevad“.

Ettevõtte hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 8 „Arvestuspõhimõtted, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused

(rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele)

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõttega kehtestatud eesmärki.

Ettevõtte hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused

(rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele)

Muudatused selgitavad sellistest tehingutest tuleneva edasilükkunud tulumaksu arvestamist, mille puhul kajastatakse nii vara kui ka kohustist ning mõlema suhtes rakendatakse ühesugust maksustamist. Muudatustega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala nii, et kõnealune erand ei kehti tehingutele, millest tekivad võrdsed ja tasaarvestatavad ajutised erinevused. Seetõttu peavad ettevõtted kajastama edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad rendilepingu ja kasutuselt kõrvaldamise eraldise esmasel kajastamisel.

Ettevõtte hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid kehtima 01.01.2023 algaval aruandeaastal, ei avalda eeldatavasti olulist mõju ettevõttele.

Uued standardid ja tõlgendused, mis muutuvad ettevõttele kohustuslikuks alates 01.01.2024 või hilisematel perioodidel ja mida ettevõtte ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Standard IFRS 16 „Rendid“: Rendikohustus müük-tagasirent muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt perioodidele alates IFRS 16 rakendamisest. Lubatud on varasem rakendamine.)

Standardi IFRS 16 „Rendid“ muudatused mõjutavad seda, kuidas müüja-rentnik kajastab müügi-tagasirendi tehingust tulenevaid muutuvaid rendimakseid. Muudatustega kehtestatakse muutuvatele maksetele uus arvestusmudel. Muudatustega kinnitatakse järgmist.

- Esmasel kajastamisel võtab müüja-rentnik müügi-tagasirendi tehingust tuleneva rendikohustise mõõtmisel arvesse muutuvaid rendimakseid.
- Pärast esmast kajastamist rakendab müüja-rentnik rendikohustise hilisema arvestusega seotud üldisi nõudeid selliselt, et ta ei kajasta temale allesjääva kasutusõigusega seotud kasumit ega kahjumit.

Müüja-rentnik võib kasutada teistsuguseid lähenemisviise, mis on kooskõlas uute hilisema mõõtmise nõuetega.

Ettevõtte hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju ettevõttele.

Lisa 4 Raamatupidamisarvestust puudutavad olulised otsused ja hinnangud

Rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid järgiva aastaaruande koostamine nõuab teatud juhtkonnapoolsete otsuste tegemist ja hinnangute andmist, mis avaldavad mõju finantsaruannetes kajastatud summadele. Samuti tehakse juhtkonnapoolsed otsuseid ja hinnanguid Ettevõtte raamatupidamise arvestuspõhimõtete ja hindamisaluste rakendamisel.

Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, ei pruugi need kokku langeda hilisema tegeliku tulemusega. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi kasumiaruandes.

Valdkonnad, mis on nõudnud olulisemaid juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetes kajastatud summadele on järgmised:

- *Firmaväärtuse hindamine:* Väärtuse hindamiseks leitakse nende raha genereerivate äriüksuste kasutusväärtus, millele firmaväärtus on allokeeritud. Kasutusväärtuse leidmiseks on juhtkond prognoosinud raha genereerivate üksuste tulevase rahavoogusid ning valinud sobiva diskontomäära rahavoogude nüüdisväärtuse määramiseks. Firmaväärtuse bilansiline jääkväärtus seisuga 31.12.2023 oli 4,5 (2022: 4,5) miljonit eurot. Majandusaastal läbiviidud firmaväärtuse testide tulemused näitasid, et firmaväärtuse allahindluse vajadust ei ole. Lisa 10.
- *Materiaalse põhivara kasulik eluiga:* Materiaalse põhivara hindamisel lähtub juhatus põhivara tüübist ning selle kasutusperioodist. Juhatus hindab konkreetse põhivara eluiga, mille jooksul ettevõtte selle ära kasutab. Seal juures arvestatakse moraalse iganemise ja füüsilise kulumisega. Igal bilansipäeval juhtkond hindab kriitiliselt, kas on märke, mis võiksid viidata varade väärtuste langusele.

Lisa 5 Riskijuhtimine ja peamiste riskide kirjeldus

Oma igapäevases tegevuses puutub Ettevõtte kokku erinevate riskidega, mille juhtimine on oluline ning lahutamatu osa Ettevõtte äritegevusest. Ettevõtte võime identifitseerida, mõõta ning kontrollida erinevaid riske on oluliseks sisendiks Ettevõtte kasumlikkusele. Risk on juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast finantstulemusest. Peamisteks riskifaktoriteks on tururisk (sh valuutarisk, hinnarisk ja intressirisk), krediidirisk, likviidsusrisk ja tegevusrisk. Ettevõttes on riskijuhtimise aluseks sisemised regulatsioonid.

Tururisk

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Valuutariskivabadeks finantsvaradeks ja –kohustusteks loetakse eurodes nomineeritud finantsvarasid ja –kohustusi. Valuutariski maandamiseks on enamus lepinguid europõhised. Samuti on olulised pikaajalised laenulepingud sõlmitud eurodes, mistõttu käsitletakse neid valuutariskivabade kohustustena. Aruande perioodi lõpu seisuga ei olnud ettevõttel olulisi, euroga mitteseotud valuutades fikseeritud finantsvarasid ja –kohustusi. Ettevõtte on aruandeaastal pidevalt hinnanud valuutariske ja ei leia vajadust kasutada täiendavaid meetmeid valuutariski maandamiseks.

Intressirisk

Kuna Ettevõttel ei ole olulisi intressi teenivaid varasid, on Ettevõtte tulud ja äritegevuse rahavood turu intressimäärade muutustest sisuliselt sõltumatud. Intressiriskina käsitletakse sellist riski, kus intressimäärade tõustes võib kohustustelt tasutavate intressikulude suurenemine märkimisväärselt mõjutada ettevõtte tegevuse tulemuslikkust. Ettevõtte intressirisk tuleneb peamiselt pikaajalistest laenukohustustest.

Ettevõtte pikaajalised laenud on seotud EURIBOR-iga, mistõttu sõltutakse rahvusvahelistel finantsturgudel toimuvatest arengutest. Ettevõtte lühiajalised laenud on üldjuhul fikseeritud intressigamääraga. Ettevõtte intressiriski juhtimisel on oluline jälgida rahaturu intressikõvera liikumisi, mis väljendab turuosaliste ootusi turuintresside osas ning võimaldab hinnata euro intressimäärade kujunemise trendi.

2023. aastal jätkas EURIBOR tugevat tõusu. EURIBOR tõusis aasta alguse tasemelt 2,732% aasta lõpu tasemele 3,861%. 2024. aasta alguses on EURIBOR olnud stabiilne ning analüütikute hinnangul EURIBOR 2024. aastal langeb tasapisi jõudsed 3% tasemele aastalõpuks. EURIBORI langus ei mõjuta ettevõtte majandustulemusi väga oluliselt.

Ettevõtte intressimäärade risk on seotud EURIBOR-i võimalike muutustega. Ettevõttel puudub seisuga 31.12.2023 muutuva intressimääraga finantskohustused (Lisa 11). Seisuga 31.12.2023 oli ettevõtte intressikandvate finantsinstrumentide intressimäärade struktuur järgmine:

(eurodes)	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Fikseeritud intressimääraga rendikohustus	11	2 338 682	1 604 969
Fikseeritud intressimääraga finantskohustused	11	3 437 499	3 341 986
Kokku		5 776 181	4 946 955

Krediidirisk

Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, hoiustest pangas ja finantsasutustes ning ka klientide krediidist, sh tasumata nõuetest ja sõlmitud tehingutest. Krediidirisk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib juhul, kui vastaspool ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi.

Jaeklientidele toimub müük eelkõige pankade maksekaartidega, järelmaksuga või sularahaga – seega ei kaasne jaeklientidega krediidiriski.

Äriklientide osakaal ettevõtte käibest on marginaalne ja ei avalda olulist mõju krediidiriskile.

Maksimaalne krediidiriskile avatud summa on ostjatelt laekumata arvete bilansiline maksumus, millest on maha arvatud nõuete allahindlused, ning hoiused pangas ja finantsasutustes.

(eurodes)	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Raha ja pangakontod	6	926 764	796 497
Nõuded ostjatele	7	847 416	977 185
Kokku		1 774 181	1 773 682

Bilansipäeva seisuga oli ettevõttel krediidirisk 2,2 miljonit eurot ja 31.12.2022 seisuga 1,4 miljonit eurot. Ehkki nõuete laekumist võivad mõjutada majanduslikud tegurid, on juhtkond seisukohal, et ettevõttel puudub oluline kahjumirisk. Kuna ettevõtte äri on väga sessoonne on aastalõpu krediidirisk normaalne.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et ettevõtte ei suuda oma vajalikke kulusid ja investeeringuid katta rahavoo puudujäägi tõttu.

Ettevõttel on kindel finantssektori tugi, toetamaks ettevõtte likviidsust ja arenguportsesse. Ettevõtte on kogenud, et täiendavate finantsvahendite leidmine on võimalik, samuti on võimalus olemasolevaid laene vajadusel refinantseerida või pikendada.

Juhatus jälgib pidevalt rahavooprognose, kasutades ettevõtte rahaliste vahendite olemasolu ja piisavust võetud kohustuste täitmiseks ning ettevõtte strateegiliste eesmärkide finantseerimiseks.

Likviidsusriski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega, nagu laenud ja arvelduskrediit. Majandusaasta lõpu seisuga oli ettevõttel vabu rahalisi vahendeid 927 (31.12.2022: 796) tuhat eurot (vt lisa 6), võlakohustusi 5,7 (2022: 4,9) miljonit eurot (Lisa 11).

Kapitali juhtimine

Ettevõtte eesmärk kapitali juhtimisel on kaitsta ettevõtte jätkusuutlikkust, tagada tootlus aktsionäridele ja hüved teistele huvitatud osapooltele ning säilitada optimaalne kapitalistruktuur kapitalikulu vähendamiseks.

Kapitali struktuuri säilitamiseks või korrigeerimiseks võib reguleerida aktsionäridele makstavaid dividende, müüa aktsiaid tagasi, muuta aktsiate nominaalväärtust, lasta välja uusi aktsiaid või müüa kohustuste katteks varasid.

(eurodes)	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Intressikandvad võlakohustused	11	5 776 181	4 946 955
Raha ja rahaekvivalendid	6	-926 764	-796 497
Netovõlg		4 849 417	4 150 458
Omakapital		4 993 505	4 957 961
Kokku omakapital ja netovõlg		9 842 922	9 108 419
Võlgnevuste suhtarv *		49%	46%

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

* Võlgnevuste suhtarv = Netovõlg / Kokku omakapital ja netovõlg.

31.12.2023 seisuga kujunenud suhtarv 49% on võrreldes 31.12.2022 seisuga suurenenud. Suurenemise põhjuseks on uute rendikohustuste lisandumine.

Õiglase väärtuse hindamine

Sularaha, debitorsete võlgnevuste, lühiajaliste laenude ja võlakohustuste õiglased väärtused ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest, sest need tasutakse 12 kuu jooksul arvestatuna finantsseisundi aruande kuupäevast. Pikaajaliste laenude ja võlakohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest, kuna nende intressimäärad vastavad turul kehtivatele intressimääradele.

Eeldatakse, et äritegevusega seotud nõuete ja kohustuste bilansiline maksumus, millest on maha arvatud väärtuse langus, on ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Finantskohustuste õiglase väärtuse hindamiseks avalikustamise eesmärgil diskonteeritakse tulevasi lepingulisi rahavooge hetkel kehtiva turu intressimääraga, mis on kättesaadavad sarnaste finantsinstrumentide kasutamisel.

Nõuded ja ettemaksed:

(eurodes)					
Jaotus järelejäänud tähtaja järgi					
			1-5		
	Lisa	31.12.2023	12 kuu jooksul	aasta jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu		928 417	928 417	0	0
Ostjate laekumata arved		928 417	928 417	0	0
Viitlaekumised		-142 527	-142 527	0	0
Ettemaksed		61 527	61 527	0	0
Tulevaste perioodide kulud		61 527	61 527	0	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	7	847 416	847 416	0	0

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Võlakohustused:

(eurodes)

Jaotus järelejäänud tähtaja järgi				
Lisa	31.12.2023	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Lühiajalised laenud			0	0
Investeeringislaen	1 277 193	1 277 193	0	0
Arvelduslaen	906 250	906 250	0	0
Rendikohustus	849 989	849 989	0	0
Lühiajalised laenud kokku	3 033 432	3 033 432	0	0
Pikaajalised laenud	1 254 056	0	1 254 056	0
Rendikohustus	1 488 694	0	1 488 694	0
Pikaajalised laenud kokku	2 742 750	0	2 742 750	0
Laenukohustused kokku	11, 21	5 776 181	3 033 432	2 742 750

Juhtkonna hinnangul ei erine ettevõtte finantsvarade ja -kohustuste bilansiline väärtus oluliselt nende õiglasest väärtusest. Nõuded ostjatele ja võlad hankijatele on lühiajalised ja seega on juhtkonna hinnangul nende bilansiline väärtus lähedane nende õiglasele väärtusele. Ettevõtte pikaajalised võlakohustused baseeruvad fikseeritud intressimääral (välja arvatud EURIBOR). Intressimäär vastab hetkel turu intressimääradele. Laenuitingimused vastavad täielikult turutingimustele. Tulenevalt eelnevast hindab juhtkond, et pikaajaliste kohustuste õiglased väärtused on ligilähedased nende bilansilistele väärtustele.

Lisa 6 Raha ja pangakontod

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Sularaha kassas	82 784	114 302
Pangakontod	786 230	641 165
Raha teel	57 750	41 030
Raha ja pangakontod kokku	926 764	796 497

Lisa 7 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu	928 417	878 923
Muud lühiajalised nõuded	-142 527	42 315
Muud ettemakstud kulud	61 527	55 947
Nõuded ja ettemaksed kokku	847 416	977 185

Nõuded hinnatakse alla juhul, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et ettevõtte ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Nõude väärtuse langusele viitavateks asjaoludeks loetakse võlgniku olulisi finantsraskusi, võlgniku pankroti tõenäosust ja maksete maksmata jätmist või maksimisega viivitamist.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Lisa 8 Varud

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Müügiks ostetud kaubad	7 555 727	6 739 834
Kokku	7 555 727	6 739 834

2023. aasta jooksul on müügiks ostetud kaubale tehtud allahindlusi summas 37 (2022: 137) tuhat eurot, allahindluse kulu on kajastatud kasumiaruande kirjel „Kaubad, toore, materjal ja teenused“, vt Lisa 17.

Lisa 9 Materiaalne põhivara

(eurodes)

	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Ehitiste kasutusõigus	Ette- maksed	Kokku
31.12.2021						
Soetusmaksumus	147 029	499 092	924 822	4 323 612	25 857	5 920 412
Akumuleeritud kulum	-137 460	-453 230	-819 098	-2 537 987	0	-3 947 775
IFRS 16 esmakordne rakendamine (lisa 1)	0	0	0	0	0	0
Korrigeeritud jääkmaksumus 01.01.2022	9 569	45 862	105 724	1 785 625	25 857	1 972 637
01.01. - 31.12.2022.a. toimunud muutused						
Ostud ja parendused	40 777	84 397	37 874	0	30 953	194 002
Ehitiste kasutusõiguse lisandumine	0	0	0	624 115	0	624 115
Müüdud põhivara jääkväärtuses	0	0	0	0	0	0
Muud muutused jääkväärtuses	0	-106 383	-15 286	0	-3 884	-125 553
Muud kulum liikumised	0	104 256	15 286	0	0	119 542
Amortisatsioonikulu	-15 480	-29 926	-44 904	-851 094	0	-941 404
31.12.2022						
Soetusmaksumus	187 806	477 106	947 410	4 947 727	52 926	6 612 976
Akumuleeritud kulum	-152 939	-378 900	-848 716	-3 389 081	0	-4 769 637
Jääkmaksumus	34 867	98 205	98 694	1 558 646	52 926	1 843 339
01.01. - 31.12.2023.a. toimunud muutused						
Ostud ja parendused	34 267	24 434	127 462	0	14 853	201 016
Ehitiste kasutusõiguse lisandumine	0	0	0	1 660 169	0	1 660 169
Müüdud põhivara jääkväärtuses	0	-7 112	-3 423	0	0	-10 535
Muud muutused jääkväärtuses	0	-43 616	8 707	0	-45 806	-80 715
Muud kulum liikumised	0	53 210	35 189	0	0	88 399
Amortisatsioonikulu	-13 160	-49 493	-57 252	-938 443	0	-1 058 348
31.12.2023						
Soetusmaksumus	222 073	504 021	1 115 345	6 607 896	21 973	8 471 309
Akumuleeritud kulum	-166 099	-428 393	-905 968	-4 327 524	0	-5 827 985
Jääkmaksumus	55 974	75 628	209 377	2 280 372	21 973	2 643 324

2023. aasta investeeringute maksumuseks kujunes 201 (2022: 194) tuhat eurot.

Peamised materiaalse põhivara investeeringud olid kaupluste uuendused- parendused ja mööbel.

Muud muutused jääkväärtuses sisaldavad põhivara mahakandmist.

Lisa 10 Immateriaalne põhivara

(eurodes)

	Firmaväärtus	Arvutitarkvara	Muu	Kokku
31.12.2021				
Soetusmaksumus	4 506 222	1 342 100	210 353	6 058 675
Akumuleeritud kulum	0	-1 163 219	-174 400	-1 337 619
Jääkmaksumus	4 506 222	178 881	35 953	4 721 056
01.01. - 31.12.2022.a. toimunud muutused				
Ostud ja parendused	0	335 032	0	335 032
Lisandumised soetatud äriühenduse kaudu	0	0	580 990	580 990
Amortisatsioonikulu	0	-83 333	-16 939	-100 272
31.12.2022				
Soetusmaksumus	4 506 222	1 677 132	791 343	6 974 697
Akumuleeritud kulum	0	-1 246 552	-191 339	-1 437 891
Jääkmaksumus	4 506 222	430 580	600 004	5 536 806
01.01. - 31.12.2023.a. toimunud muutused				
Ostud ja parendused	0	414 335	0	414 335
Amortisatsioonikulu	0	-169 953	-2 562	-172 515
31.12.2023				
Soetusmaksumus	4 506 222	2 091 467	791 343	7 389 032
Akumuleeritud kulum	0	-1 416 505	-193 901	-1 610 406
Jääkmaksumus	4 506 222	674 962	597 442	5 778 626

2023. aasta investeeringute maksumuseks kujunes 414 (2022: 335) tuhat eurot.

Immateriaalse põhivara soetus on seotud uue ärireebi keskkonna loomisega ja ERP uue versiooni arendustega.

Bilansipäeval viidi läbi firmaväärtuse bilansilise maksumuse hindamiseks vara kaetava väärtuse test, kasutades eeldatavate tulevikus saadavate rahavoogude diskonteerimise meetodit. Firmaväärtuse väärtust testiti koos raha genereeriva üksusega, millele see oli jaotatud. Raha genereerivaks üksuseks loeti terve ettevõtte. Kaetava väärtuse leidmiseks hinnati vara kasutusväärtust, kasutades selleks järgmise viie aasta üksikasjalisi rahavoo prognoose. Finantstulemuste prognoosimisel võeti arvesse juhtkonna viie aasta prognoose turuarengute ja ärikasumite osas. Juhtkonna prognooside kohaselt ettevõtte käive 2024. aastal jääb samale tasemele 2023 aastaga. Juhtkond on oma prognoosidel tuginenud 2023.a majandustulemustest, mis eelkõige eelneva paari aastaga võrreldes olnud pigem positiivsed ning seetõttu eeldatakse 2024. aastal pigem sama käivet kui suurt kasvu. Järgnevatel aastatel prognoosib juhtkond kasvuks keskmiselt 5% aastas. Käibe kasvust tähtsamaks peab juhtkond oma prognoosi koostades kasumlikkuse tõusu. 2023 brutokasumi protsent on kõrgem kui 2022. aasta brutokasum, kuid ettevõtte prognoosib brutokasumni protsendi stabiliseerumist 2024. aastal. Selleks on vajalik kaubavarude optimeerimine ja eelkõige kasumlikkuse kasvatamine füüsilises poes ruutmeetri kohta.

Firmaväärtuse hindamisel kasutati 14,05% (2022: 16,07%) kaalutud keskmist kapitali hinda ja 1% jätkukasvumäära. Kaalutud keskmise kapitali hinna arvutamisel on kasutatud 10 aasta Saksa võlakirjade hinda ning jaekaubanduse sektori ja riigi kaalutud keskmist kapitali hinda, ettevõtte riskipreemiaks on hinnatud 4% (2022: 4%). Prognoositud EBITDA jääb 2024.aastal seoses tugeva kulude kasvu tõttu ja palgasurve tõttu nõrgemaks. Järgnevatel aastatel jääb EBITDA tõus keskmiselt 2%-5% vahele. Kui ettevõtte käive ja ka EBITDA jääks 2024. aastal 2023 aasta tasemele, ei mõjutaks see oluliselt firmaväärtuse arvutust.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Kasutatud on maksude-eelseid diskontomäärasid, mis kajastavat asjakohasete ärisegmentidega seotud riske. Kasutatud kaalutud keskmised kasvumäärad tuginevad ettevõtte juhtkonna kogemusele ja majanduskeskkonna hinnangule. Olulistemaks kasutatud eeldusteks kasutusväärtuse arvutamisel on müügimahtude kasvumäär ning ärikasumi marginaal.

Juhtkonna hinnangul on väärtuse testis tehtud eeldused realistlikud. Testi tulemusena leiti, et raha genereeriva üksuse kaetav väärtus on suurem kui bilansiline maksumus ning firmaväärtust alla hindama ei pea.

Lisandumised seotud äriühingute all on kajastatud äriühingu omandamisega seotud immateriaalne põhivara.

Lisa 11 Võlakohustused

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Lühiajalised laenukohustused		
Pangalaen	1 077 193	1 069 180
Arvelduslaen	906 250	650 368
Rendikohustus	849 989	0
Lühiajalised laenukohustused kokku	2 833 432	1 719 548
	2023	2022
Pikaajalised laenukohustused		
Laen omanikelt	0	0
Investeeringislaen	1 254 056	1 622 438
Rendikohustus	1 488 694	0
Pikaajalised laenukohustused kokku	2 742 750	1 622 438

Lühiajaline pangalaen on väljastatud eurodes ning intressimääraga 3,5%+ 6 kuu EURIBOR. Pangalaenu tagastamistähtaeg on 28.07.2024

Arvelduslaen on väljastatud eurodes ning tähtajaga üks aasta. Intressimäär on 3,5%+ 6 kuu EURIBOR aastas. Arvelduslaenu lõpptähtaeg on 05.06.2024. Peale bilansipäeva on arvelduslaen pikendatud 30.05.2025.

Pikaajaline investeeringislaen on väljastatud eurodes intressimääraga 3,5%+6 kuu EURIBOR. Pangalaenu tähtaeg on 05.09.2027

Pangalaenu ja arvelduslaenu tagatiseks on LHV Panga kasuks seatud kommertspant.

Rendikohustuse aluseks olevad rendilepingud kehtivad kuni 31.12.2028. 31.12.2022 seisuga bilansis olev rendikohustus on arvele võetud 01.01.2019 standardi IFRS 16 esmarakendamise, diskonteerimisel on kasutatud alternatiivset laenuintressimäära 1. jaanuar 2019 seisuga. Kaalutud keskmine intressimäär, mida rendikohustuse arvele võtmisel kasutati, on 1,75%.

Lisa 12 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)			
	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Võlad tarnijatele		5 684 188	4 519 820
Võlad töövõtjatele		445 251	447 709
Maksuvõlad	13	1 161 362	1 188 702
Muud võlad		17 913	11 762
Saadud ettemaksed		107 001	52 355
Kokku		7 415 716	6 220 348

Lisa 13 Maksud

(eurodes)			
		31.12.2023	31.12.2022
Maksud	Lisa	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Käibemaks		944 530	983 792
Tulumaks		87 797	82 520
Sotsiaalmaks		116 108	111 522
Töötuskindlustus		7 891	6 865
Pensionikindlustusmakse		4 920	4 003
Tollimaks		116	0
Kokku	7,12	1 161 362	1 188 702

Lisa 14 Aktsiakapital

(eurodes)		
	2023	2022
Aktsiakapital	66 630	66 630
Aktsiate arv	103 742	103 742
Ülekurss	2 371 386	2 371 386

Põhikirjajärgne maksimaalne lubatud aktsiakapital on 102 259 eurot ja minimaalne 25 000 eurot. Iga lihtaktsia annab aktsionärile õiguse osaleda kasumi jaotamisel proportsionaalselt aktsionäri aktsiate arvule. Otsuse dividendideks väljamakstava summa kohta võtab vastu üldkoosolek ettevõtte kinnitatud raamatupidamise aastaaruande alusel.

Lisa 15 Tütaretevõtja osakud

Tütaretevõtjate osakud, üldine informatsioon					
Tütaretevõtja registrikood	Tütaretevõtja nimeetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr %	
				31.12.2022	31.12.2023
10124387	Ordi OÜ	Eesti	Arvutite, Arvuti välisseadmete ja tarkvara hulgimüük	100%	100%

Klick Eesti AS saavutas kontrolli ORDI oü üle seisuga 01.10.2022. Omandatud vara on võetud arvele bilansilises väärtuses.

Bilansipäeva järgselt on ORDI OÜ äriregistrist kustutatud ja ühinenud Klick Eesti AS'iga.

Lisa 16 Müügitulu

(eurodes)

Müügitulud geograafiliste piirkondade lõikes	2023	2022
Müük Euroopa Liidu riikidesse		
Eesti	47 769 678	41 302 006
Läti	35 424	19 658
Leedu	255 416	143 750
Soome	59 174	113 075
Holland	0	6 367
Poola	13 787	87 355
Müük Euroopa Liidu riikidele, muu	21 974	22 031
Müük Euroopa Liidu riikidesse kokku	48 155 453	41 694 242
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, muud	27 748	42 805
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike kokku	27 748	42 805
Kokku müügitulu	48 183 201	41 737 047
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Kaupade jaemüük	47 900 857	41 520 873
Muud	282 344	216 174
Kokku	48 183 201	41 737 047

Oluline on märkida, et 2022.aasta näitajad põhinevad konsolideeritud andmetel. Kuid Ordi OÜ andmed on liidetud alates ostuhetkest ehk alates 2022. oktoober.

Lisa 17 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	Lisa	2023	2022
Varude allahindlus ja maha kandmine	8	37 436	137 597
Müügi eesmärgil ostetud kaubad		31 541 394	32 049 922
Transpordikulud		19 142	25 102
Müügikaupade testimine		308 842	276 054
Ostutööd ja teenused		8 803 808	3 031 141
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused		40 710 622	35 519 816

Oluline on märkida, et 2022.aasta näitajad põhinevad konsolideeritud andmetel. Kuid Ordi OÜ andmed on liidetud alates ostuhetkest ehk alates 2022. oktoober.

Lisa 18 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2023	2022
Rendikulu*	185 459	91 591
Energia	119 683	143 978
<i>Elektrienergia</i>	87 576	111 065
<i>Soojusenergia</i>	32 107	32 913
Kommunaalkulud ja side	96 709	86 877
Mitmesugused bürookulud	33 641	29 546
IT kulud	138 000	66 515
Koolituskulud	22 940	25 263
Riiklikud ja kohalikud maksud	6 796	9 791
Panga teenustasud	156 023	180 889
Logistika	457 316	403 412
Muud	572 130	402 554
Kokku mitmesugused tegevuskulud	1 788 697	1 440 416

- 2023. aastal rendiga seotud rahaväljamakseid oli kokku 1,0 (2022: 0,9) miljon eurot
- Rendikulud sisaldavad lühiajalisi ja väheväärtuslike varasid.

Lisa 19 Rendid

(eurodes)

	2023	2022
-lühiajaline rendikohustus	849 989	762 112
-pikaajaline rendikohustus	1 488 694	842 857
Finantseisundi aruandes kajastatud rendikohustiste kogusumma	2 338 682	1 604 969

Ettevõtte kasumiaruandes on kajastatud järgmised summad seoses rendilepingutega:

(eurodes)

	2023	2022
Intressikulud (kajastatud finantskulude all)	32 089	32 270
Vähe väärtuslike varade rendikulu (kajastatud tegevuskulude all)	99 017	79 696
Amortisastioonikulu	-938 443	-760 874
Rentidega seotud raha väljamaksed kokku	1 045 019	911 481

Ettevõtte rendib kontoriruumi, jaemüügipindasid ning sõiduaautosid.

Lisa 20 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	3 276 947	2 649 371
Sotsiaalmaksud	1 093 057	882 244
Kokku tööjõukulud	4 370 004	3 531 616
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	150	145

Lisa 21 Seotud osapooled

(eurodes)

	2023	2022
Kaupade ja teenuste ost seotud osapooltelt		
Seotud osapooled	1 084 279	378 722
Kaupade ja teenuste müük seotud osapooltele		
Seotud osapooled	387 351	80 396
Saadud laenud seotud osapooltelt		
Saadud laenud seotud osapooltelt	200 000	0
Saldod seotud osapooltega		
Nõuded: kaubad ja teenused	2 542	24 219
Kohustused: kaubad ja teenused	255 432	75 870
Ettevõtte juhtkonnale makstud tasud		
Juhatusale arvestatud tasud	279 300	255 949

Klick Eesti AS aastaaruande koostamisel on seotud osapoolteks loetud:

- Ettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmeid;
- ettevõtte omanikud ;
- eelpool loetletud isikute lähikondlasi ja
- ettevõtteid, mida kontrollivad juhatuse ja nõukogu liikmed.

Tehingud seotud osapooltega on tehtud turutingimustel.

2023. aastal maksis ettevõtte omanikele 350 tuhat eurot dividende.

Lisa 22 Tingimuslikud kohustused ja dividendid

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Jaotamata kasum	2 508 172	2 473 090
Omanikele maksimaalselt võimalik väljamakstav dividendisumma	2 006 538	1 978 473
Dividendide väljamaksmisega kaasnev tulumaksukulu	501 634	494 618

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja tasumisele kuuluva tulumaksu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.2023. Tingimusliku tulumaksukohustuse arvutamisel on aluseks võetud maksumäär 20/80. Alates 2019. aastast saab regulaarselt väljamakstavatele dividendidele rakendada osaliselt soodsamat maksumäära 14/86.

Ettevõttel ei ole välja kujunenud kindlalt dividendipoliitikat. Juhatus on teinud nõukogule kasumi jaotamise ettepaneku. Nõukogu on kinnitanud juhatuse ettepaneku ning üldkoosolek kinnitab aktsionäridele dividendi maksmise.

2023. aasta eest on juhatus teinud nõukogule ettepaneku maksta netodividende 250 tuhat eurot.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Lisa 23 Käibekapitali juhtimine

Bilansipäeva seisuga ületasid lühiajalised kohustused käibevara. Bilansipäevajärgselt on pikendatud arvelduslaenu tähtajaga 30.05.2025. Juhtkond tegeleb ettevõtte efektiivsemaks muutmise, optimeerides erinevaid tegevusi. Ettevõtte kasutab täiendavat lühiajalist arvelduslaenu kaubavarude soetamiseks.

Juhtkonna hinnangul ei eksisteeri märkimisväärset ebakindlust seoses majandusüksuse suutlikkusega jätkata jätkuvalt tegutsevana.

2024. aasta on alanud edukalt vaatamata jaekaubanduse langusele statistika järgi. Käive on üle juhtkonna prognoositud tasemel

Lisa 24 Konsolideerimata finantsseisundi aruanne

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Varad		
Käibevara		
Raha ja pangakontod	537 291	323 422
Nõuded ja ettemaksud	251 303	366 083
Varud	6 848 778	5 855 615
Käibevara kokku	7 637 373	6 545 120
Põhivara		
Finantsinvesteeringud	2 100 000	2 100 000
Materiaalne põhivara	2 630 794	1 817 370
Immateriaalne põhivara	5 197 636	4 939 364
Põhivara kokku	9 928 429	8 856 734
Varad kokku	17 565 802	15 401 853
Kohustused ja omakapital		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Laenukohustused	3 033 432	2 481 660
Võlad ja ettemaksed	6 837 128	5 537 487
Lühiajalised kohustused kokku	9 870 560	8 019 147
Pikaajalised kohustused		
Pikaajalised laenukohustused	2 742 750	2 465 295
Pikaajalised kohustused kokku	2 742 750	2 465 295
Kohustused kokku	12 613 309	10 484 442
Omakapital		
Aktiivkapital	66 303	66 303
Ülekurs	2 371 386	2 371 386
Reservid	6 630	6 630
Jaotamata kasum (kahjum)	2 123 090	1 796 997
Aruandeaasta kasum (kahjum)	385 082	676 094
Omakapital kokku	4 952 491	4 917 409
Kohustused ja omakapital kokku	17 565 802	15 401 853

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Lisa 25 Konsolideerimata koondkasumiaruanne

(eurodes)		
	2023	2022
Müügitulu	39 125 371	39 012 408
Muud äritulud	665 524	766 789
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-32 763 037	-33 112 849
Mitmesugused tegevuskulud	-1 553 264	-1 376 497
Tööjõukulud	-3 542 910	-3 326 705
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 200 086	-1 025 516
Muud ärikulud	-19 187	-24 941
Ärikasum	712 411	912 689
Finantstulud ja -kulud		
Intressitulud	416	52
Intressikulud	-262 048	-188 682
Kasum enne tulumaksustamist	450 780	724 059
Tulumaks	-65 698	-47 965
Aruandeaasta kasum	385 082	676 094

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Lisa 26 Konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2023	2022
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum		712 411	912 689
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	9,10	1 200 086	1 025 515
Kasum põhivara müügist	9,10	9 647	1 436
Muud korrigeerimised		0	0
Kokku korrigeerimised		1 209 732	1 026 951
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	5,7	114 780	38 742
Varude muutus	8	-993 163	810 426
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	5,12	1 279 539	-364 403
Makstud intressid		-229 959	-156 412
Rahavood äritegevusest kokku		2 093 340	2 267 993
Rahavood investeerimisest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	9,10	-633 423	-2 625 169
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	9,10	12 164	3 410
Saadud intressid		416	52
Rahavood investeerimisest kokku		-620 843	-2 621 707
Rahavood finantsinvesteerimisest			
Saadud laenud		1 849 633	4 557 839
Saadud laenude tagasimaksed		-1 754 120	-3 006 090
Rendikohustuste põhiosa tagasimaksed		-906 354	-818 824
Makstud intressid rendikohustustelt		-32 089	-32 270
Makstud dividendid		-350 000	-250 000
Dividendide tulumaks		-65 698	-47 965
Rahavood finantsinvesteerimisest		-1 258 628	402 690
Rahavood kokku		213 869	48 976
Raha ja pangakontod perioodi algul		323 422	274 446
Raha ja pangakontod perioodi lõpul		537 291	323 422
Raha ja pangakontode muutus		213 869	48 976

Aastaaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Lisa 27 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

	Aksiakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Ülekurs	Jaotamata kasum (kahjum)	Kokku
31.12.2020	66 303	6 630	2 371 386	1 392 828	3 837 147
Aruandeaasta puhaskasum (kahjum)	0	0	0	1 054 168	1 054 168
Makstud dividendid	0	0	0	-400 000	-400 000
31.12.2021	66 303	6 630	2 371 386	2 046 997	4 491 316
Aruandeaasta puhaskasum (kahjum)	0	0	0	676 094	676 093
Makstud dividendid	0	0	0	-250 000	-250 000
31.12.2022	66 303	6 630	2 371 386	2 473 091	4 917 409
Aruandeaasta puhaskasum (kahjum)	0	0	0	385 082	385 082
Makstud dividendid	0	0	0	-350 000	-350 000
31.12.2023	66 303	6 630	2 371 386	2 508 173	4 952 491
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste raamatupidamislik väärtus	0	0	0	0	0
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	0	0
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2023	66 303	6 630	2 371 386	2 508 173	4 952 491

Aastaruande lisad lehekülgedel 12-38 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Kasumi (kahjumi) jaotamise ettepanek

Eelmiste perioodide jaotamata kasum	2 473 091
Eraldised kohustulikkude reservkapitali	0
Makstud dividendid 2023. aastal	350 000
2023. aasta puhaskasum	385 546
Kokku jaotuskõlblik kasum seisuga 31.12.2023:	2 508 636

Eraldised kohustuslikku reservkapitali	0
Dividendideks	250 000
Jaotamata kasumi jääk:	2 258 636

Juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku:

1. Lisada 2023. aasta kasum eelnevate perioodide jaotamata kasumile
2. Jaotamata kasumist tasuda aktsionäridele dividende 250 000.

Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist:	2 258 636
--	------------------

Kaire Koik

Juhatuselüge

Tallinn, 03.juuli 2024

**MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE
KLASSIFIKAATORITELE (EMTAK)**

Ettevõtte müügitulu on jaotatud vastavalt EMTAK-i koodidele alljärgnevalt:

EMTAK kood	Tegevusala	2023
	Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara	
47411	jaemüük	48 183 201
	Müügitulu kokku	48 183 201

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 03.07.2024

Klick Eesti AS (registrikood: 11199045) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KAIRE KOIK	Juhatuse liige	03.07.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Klick Eesti AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Klick Eesti AS ja tema tütaretevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31.12.2023 ning konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid,

kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17
Ahtri 4
Tallinn 10151
Eesti Vabariik

/digitaalselt allkirjastatud/

Indrek Alliksaar
Vandeaudiitori number 446

03.07.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Klick Eesti AS (registrikood: 11199045) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
INDREK ALLIKSAAR	Vandeaudiitor	03.07.2024

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47411	39125371	100.00%	Jah